

1. Algemene informatie

Algemeen en meetpretentie

Met de Boom leerlingvolgsysteemtoets Technisch Lezen Woorden (Boom LVS-toets Technisch Lezen Woorden) kan de technische leesvaardigheid van leerlingen worden bepaald. De toets is een aanvulling op de reeds bestaande vijf Boom LVS-toetsen: Rekenen-Wiskunde (Van Vugt e.a., 2019), de Boom LVS-toets Begrijpend Lezen (De Vos, 2019a), de Boom LVS-toets Spelling (Braams & De Vos, 2019), de Boom LVS-toets Hoofdrekenen (De Vos, 2019b) en de Boom LVS-toets Technisch Lezen (De Vos, 2019c).

De Boom Leerlingvolgsysteemtoets Technisch Lezen Woorden (Boom LVS-toets Technisch Lezen Woorden) is bedoeld om het niveau van de woordidentificatie van de leerling vast te stellen. Eenvoudig gezegd: hoe vlot en nauwkeurig de leerling losse woorden kan lezen. Die vlotheid en nauwkeurigheid geven aan hoe ver de leerling is gevorderd in de richting van geautomatiseerd technisch lezen. De toetsvorm van de Boom LVS-toets Technisch Lezen Woorden is die van een tempotest.

Doelgroep

De toets is bestemd voor groep 3 tot en met groep 8 van het Nederlandse basisonderwijs. De toets is op elk moment in het schooljaar in te zetten.

Omdat de test bruikbaar is voor de gehele range van beginnende tot gevorderde lezers, kan de leesontwikkeling van leerlingen van groep 3 tot en met groep 8 van de basisschool worden gevolgd en kunnen eventuele achterstanden nauwkeurig worden gekwantificeerd.

Gebruiksdoel en functie

De Boom LVS-toets Technisch Lezen Woorden is een leerlingvolgsysteemtoets voor het basisonderwijs. De toets kan ingezet worden als een van de genormeerde volgtoetsen voor taal en rekenen, die de basisschool moet hanteren om aan de wettelijke vereisten te voldoen. De resultaten van de Boom LVS-toets Technisch Lezen Woorden kunnen gebruikt worden voor (1) het bepalen van het ontwikkelingsniveau van zowel de leerling individueel als per groep, (2) de voortgang van de leerling bepalen in het technisch lezen en (3) het signaleren van een leesachterstand.

Boom LVS Technisch Lezen Woorden is in het schooljaar 2020/2021 genormeerd voor het reguliere basisonderwijs (groep 3 tot en met groep 8). De normering is gebaseerd op een landelijk representatieve steekproef.

Inhoudelijke theoretische inkadering:

In de verantwoording wordt melding gemaakt van diverse theorieën die betrekking hebben op het lezen als cognitief proces, de benodigde kerncompetenties en de (stadia) van het leren lezen.

Inhoud van het toetspakket

Het toetspakket Boom LVS Technisch Lezen bestaat uit de volgende documenten:

- Gebruikershandleiding en Verantwoording, met informatie over:
 - Het gebruik van de toets (hoofdstuk 1);
 - Inhoudelijke beschrijving van de toets (hoofdstuk 2);
 - Scoring, normering en interpretatie toetsresultaten (hoofdstuk 3);
 - Betrouwbaarheid (hoofdstuk 6);
 - Begripsvaliditeit (hoofdstuk 7).
- Boom LVS Woorden Instructiekaart
- Leeskaart A
- Leeskaart B
- Leeskaart C
- Scoreformulier A
- Scoreformulier B
- Scoreformulier C

2. Beoordeling van de kwaliteitsaspecten

De beoordeling vindt plaats volgens het 'Beoordelingskader voor instrumenten binnen leerlingvolgsystemen (LVS)', zoals opgesteld door de Expertgroep Toetsen PO. De Expertgroep Toetsen PO wordt gevormd door Prof. Dr. Cees Van der Vleuten (voorzitter), Prof. dr. Cees Glas (psychometrisch expert), Prof. Dr. Desiree Joosten-Ten Brinke (onderwijskundig expert) en Liza Kozłowska MA (secretaris).

Bij onderstaande beoordeling van de kwaliteitsaspecten met bijbehorende codes van het voornoemde beoordelingskader worden passages uit de wetenschappelijke verantwoording (WV) en handleiding veelal letterlijk vermeld.

De kwaliteit van de dataverzameling

S1 Is de steekproef representatief?

Bevindingen:

Boom LVS Technisch Lezen Woorden is in het schooljaar 2020/2021 genormeerd voor het reguliere basisonderwijs (groep 3 tot en met groep 8). De normeringssteekproef betreft reguliere basisscholen; het speciaal onderwijs is niet in de steekproef vertegenwoordigd. De normering vond op twee momenten in het leerjaar plaats: in de maand november 2020 (groep 3 t/m 8) en in de maand juni 2021 (eveneens groep 3 t/m 8). Er is ten behoeve van de continue normering gekozen voor twee normeringsmomenten in ieder leerjaar van het basisonderwijs. Op deze wijze is het mogelijk tot een normering van de drie leeskaarten te komen, die loopt van november groep 3 tot en met juni/juli groep 8. Omdat er bij het tweede normeringsmoment sprake was van ondervertegenwoordiging van de regio Oost, zijn twee basisscholen in deze regio die eerder deelnamen aan het eerste normeringsonderzoek, verzocht ook aan het tweede normeringsonderzoek deel te nemen.

Bij iedere leerling zijn twee leeskaarten afgenomen door de IB'er of door de leerkracht van de school. Er zijn drie versies van de leeskaarten, aangeduid als versie A, versie B en versie C. In de normering is steeds gekozen voor de afname van een combinatie van twee versies. Daarbij is steeds eenzelfde combinatie van leeskaarten op een school afgenomen. Dit betekent dat er drie afnamecondities waren: AB, AC en BC. In totaal bestaat de normeringssteekproef uit 3083 leerlingen, afkomstig van 26 scholen.

Om de representativiteit van de steekproef te beoordelen, is gekeken naar schoolweging en regio. Deze twee variabelen worden als de belangrijkste variabelen beschouwd om de representativiteit van de steekproef te beoordelen. Om de representativiteit van de steekproef te beoordelen, is in de tabellen de effectmaat Cramer's V opgenomen. Voor de interpretatie van Cramer's V worden tevens de richtlijnen van Cohen vermeld.

Om weging mogelijk te maken, is de populatie van reguliere basisscholen 2020/2021 gewogen naar het aantal leerlingen op de school. Vervolgens is de verdeling van de schoolweging in de populatie van basisschoolleerlingen opgesplitst in drie gelijke groepen van laag/gemiddeld/hog. Voor de verdeling naar regio gaan we uit van vier verschillende regio's: Noord/Oost/West/Zuid. Er is dus gewogen op basis van een kruistabel van drie bij vier. De gewichten zijn apart bepaald voor iedere maand van de normeringsmaand.

Voor de normeringssteekproef geldt dat de regio Noord sterk oververtegenwoordigd is wat gepaard gaat met voornamelijk een ondervertegenwoordiging van de regio West. Daarnaast zien we schommelingen in de verdeling per normeringsmoment.

In Tabel 5.3 van de GV wordt de verdeling naar regio na weging gegeven. De percentages van de regio's benaderen de percentages van de populatie en de afwijkingen zijn, ook volgens de toetsingsgrootheden van Cramer's V, aanvaardbaar. De schoolweging wordt van iedere basisschool ieder jaar door het CBS bepaald. De schoolweging geeft aan welke leerprestaties van de leerlingen op de school mogen worden verwacht. In Tabel 5.5 van de GV wordt de gemiddelde schoolweging en standaarddeviatie per normeringsmoment en voor de totale steekproef gegeven. Het blijkt dat in de steekproef scholen met zogenaamde achterstandsleerlingen oververtegenwoordigd zijn. Dit effect kan wel worden gecorrigeerd door middel van weging, maar niet volledig.

Naast regio en schoolweging is de representativiteit van de steekproef met betrekking tot de volgende variabelen onderzocht: denominatie scholen, schoolgrootte, stedelijkheid, sekse leerlingen, leeftijd leerlingen. Wat betreft denominatie zijn de openbare scholen enigszins ondervertegenwoordigd maar de belangrijkste conclusie is dat alle denominaties in de steekproef in voldoende mate zijn vertegenwoordigd. Alle typen scholen zijn in de steekproef vertegenwoordigd. Relatief zijn er veel kleine scholen (125 leerlingen of minder) in de steekproef. De verdeling van de mate van stedelijkheid sluit goed aan op de verdeling in de populatie. Evenals in de populatie zijn er in de totale steekproef meer jongens dan meisjes, maar gezien de effectgroottes zijn de verschillen klein. De gemiddelde leeftijd van de leerlingen is conform de verwachting.

Conclusie:

Voldoende

S2 In geval van een onvolledig dataverzamelingsdesign: is het design adequaat?

Bevindingen:

Zoals bij S1 reeds opgemerkt zijn bij iedere leerling twee leeskaarten afgenomen. Er zijn drie versies van de leeskaarten, aangeduid als versie A, versie B en versie C. In de normering is steeds gekozen voor de afname van een combinatie van twee versies. Daarbij is steeds eenzelfde combinatie van leeskaarten op een school afgenomen. Dit betekent dat er drie afnamecondities waren: AB, AC en BC. In totaal bestaat de normeringssteekproef uit 3083 leerlingen, afkomstig van 26 scholen. Voor de equating van de leeskaarten en het opstellen van een gemeenschappelijke vaardigheidsschaal voor alle drie de versies van de leeskaarten wordt gebruik gemaakt van het Rasch-Poisson-Counts-Model (RPCM). Bij de schatting van de parameters van het RPCM, de makkelijkheidsparementers en de persoonsparameters (de vaardigheidsscores), wordt ervan uitgegaan dat bij iedere leerling drie leeskaarten zijn afgenomen waarbij afhankelijk van de conditie in de normering steeds een leeskaart missing is. Zie in dit verband ook Tabel 5.1 van de Gebruikershandleiding en Verantwoording (GV) waar de aantallen per normeringsmoment en afnameconditie vermeld worden. De passing van het model is op verschillende manieren onderzocht (paragraaf 4.4). Het bleek dat het model waarin de makkelijkheidsparementers van de leeskaarten verschillen beter de variatie in de data kunnen verklaren dan het model waarin de makkelijkheidsparementers gelijk gesteld werden. De verschillen tussen de makkelijkheidsparementers zijn wel zeer klein. Grafische inspectie van de residuen en de door het model voorspelde scores laten

een goede passing zien. Er bleek ook sprake te zijn van meetinvariantie over de verschillende leerjaren en geen DIF voor sekse.

Conclusie:

voldoende

S3 In het geval van een observatie-instrument: is er sprake van een adequate steekproef van observatoren en randvoorwaarden waaronder de observatie wordt uitgevoerd.

Bevindingen:

n.v.t.

Conclusie:

n.v.t.

S4 Er is een handleiding met duidelijke instructies voor de leerkracht over het zo objectief mogelijk uitvoeren en weergeven van de observaties door de leerkracht.

Bevindingen:

n.v.t.

Conclusie:

n.v.t.

Normering

N1.1 Is de standaardbepalingsmethode gemotiveerd en op de juiste wijze uitgevoerd?

Bevindingen:

n.v.t.

Conclusie:

n.v.t.

N1.2 Zijn de beoordelaars/vakdeskundigen/experts naar behoren geselecteerd en getraind?

Bevindingen:

n.v.t.

Conclusie:

n.v.t.

N1.3 Is er voldoende overeenstemming tussen de beoordelaars?

Bevindingen:

n.v.t.

Conclusie:

n.v.t.

N2.1 Zijn de normgroepen groot genoeg?

Bevindingen:

In Tabel 5.1 staan voor de normeringssteekproef de aantallen per normeringsmoment en afnameconditie vermeld. De aantallen lopen uiteen van 188 tot 346 leerlingen. In totaal werd bij 3083 leerlingen data verzameld.

Conclusie:

voldoende

N2.2 Zijn de normgroepen representatief?

Bevindingen:

Bij aspect S1 is de representativiteit van de steekproef ten aanzien van relevante variabelen op school- en leerlingniveau besproken en voldoende bevonden.

Conclusie:

Voldoende

N2.3 Zijn de normen correct bepaald?

Bevindingen:

De toetsscore bij de onderhavige toets is gelijk aan het aantal goed gelezen woorden binnen de minuut. Als de toetsscore van de leerling is vastgesteld, kan worden bepaald wat zijn niveau is in vergelijking met dat van andere leerlingen: de score kan worden genormeerd. De normscore kan worden genormeerd in het Boom testcentrum. De Boom LVS-toets is continu genormeerd wat betekent dat de toets in principe gedurende het hele schooljaar kan worden afgenomen. Bij de normering wordt uitgegaan van de maand waarin de toets is afgenomen. Daarbij wordt de systematiek van de didactische leeftijd (DL) in onderwijsmaanden gehanteerd (zie Tabel 3.1).

De normscore van de toetsscore wordt op verschillende manieren uitgedrukt: in een percentielscore, in de niveaus I-V en A-E (zie Tabel 3.2 en 3.3), in Didactische Leeftijdsequivalent (DLE), en in de vaardigheidsscore waarbij tevens het 90%-betrouwbaarheidsinterval wordt weergegeven. Het DLE maakt het mogelijk de prestaties van een leerling te relateren aan het aantal onderwijsmaanden dat gevolgd is vanaf de start in groep 3. De vaardigheidsscores lenen zich vooral voor het volgen van een leerling. Omdat de toets voor het gehele basisonderwijs dezelfde vaardigheidsschaal hanteert, kan de voortgang van de leerling door de jaren heen worden gevolgd. Bij de toets kun je als vuistregel een vaardigheidsscore van circa 15.85 of meer hanteren als

indicator dat het minimale technische leesniveau dat voor functionele geletterdheid nodig is, is bereikt. Dit laatste is gelijk aan een toetsscore van circa 62 op een van de leeskaarten.

De accuratessescore is de verhouding tussen het totaal aantal gelezen woorden en het totaal aantal correct gelezen woorden. De accuratessescore is vooral bedoeld als een hulpmiddel voor de interpretatie van de toetsscore. Voor de accuratesseschaal is een heel grove normeringsschaal gekozen met de volgende drie klassen: laag tot zeer laag (klassengrootte 5%), beneden gemiddeld (klassengrootte 5%) en gemiddeld tot zeer hoog (klassengrootte 90%). Bij de klasse 'laag tot zeer laag' gaat het problematische lezers. Tabel 3.5 bevat het gemiddeld percentage correct gelezen woorden per normklasse en per groep.

Om voor elke maand in het schooljaar te beschikken over precieze normen, is voor de normering van de onderhavige toets gekozen voor continue normering. Daarbij is gebruikgemaakt van het model van Tellegen waar de normen worden gemodelleerd door middel van non-parametrische regressieanalyse. De R-kwadraat van het regressiemodel is 0.965 en de standaardschattingsfout is 0.183. Tabel 5.13 geeft de verdelingsmaten van de vaardigheidsscore per normeringsmoment en Tabel 5.14 geeft de verdelingsmaten van de normscore per normeringsmoment. Op basis van het normeringsmodel zijn vervolgens normtabellen opgesteld voor beide versies en voor iedere relevante DL, waarin voor iedere vaardigheidsscore een percentielscore wordt gegeven. In Figuur 5.1 wordt de continue normering van de Boom toets grafisch weergegeven. Voor de normering van de accuratessescore is een normeringsmodel opgesteld waarbij dezelfde procedure is toegepast als bij de normering van de toetsscore. De R-kwadraat van het regressiemodel is 0.921 en de standaardschattingsfout is 0.268

Conclusie:

'Voldoende'

Betrouwbaarheid

B1 Zijn of worden de betrouwbaarheidsgegevens correct berekend?

Bevindingen:

Bij de normering zijn beide versies afgenomen bij 2857 leerlingen. Op basis van deze gegevens is het mogelijk de parallele betrouwbaarheid te berekenen als correlatie tussen de vaardigheidsscores.

Een van de gebruiksdoelen van de toets is niveaubepaling. Daarvoor wordt de prestatie van de leerling uitgedrukt in een genormeerd niveau. Veel gehanteerde niveau-indelingen zijn A-E en I-V (zie Tabel 3.2 en 3.3 van de GV). De betrouwbaarheid van de classificatie op basis van een toetsscore wordt classificatieconsistentie genoemd. Bekend is de overeenstemmingsmaat P , gedefinieerd als de proportie respondenten die op consistente wijze worden geclassificeerd bij twee opeenvolgende toetsafnames. Aangezien in de normeringssteekproef beide versies bij een groot aantal leerlingen zijn afgenomen, kan men deze gegevens gebruiken om de classificatieconsistentie te berekenen.

Conclusie:

Voldoende

B2 Zijn de betrouwbaarheidsgegevens voldoende gezien de beslissingen die met de toets genomen worden?

Bevindingen:

De parallelle betrouwbaarheid is voor alle groepen 3 t/m 8 groter dan 0.84 en voor de totale steekproef gelijk aan 0.97. Die betrouwbaarheden voldoen aan de standaarden die door de COTAN aan deze toetsen gesteld zijn.

Wat betreft de classificatieconsistentie blijkt dat in bijna zeven van de tien gevallen bij een herhaalde toetsafname een leerling wordt ingedeeld in hetzelfde niveau. Genoemde waarden in Tabel 6.2 en Tabel 6.3 van de GV zijn bevredigend te noemen.

Conclusie:

voldoende

Validiteit

V1 Inhoudsvaliditeit: Dragen de items in de toets bij aan de validiteit van de toets (hierbij gaat het om aspecten als relevantie, objectiviteit en efficiëntie van de items)?

Bevindingen:

De toetsen richten zich op het vlot en nauwkeurig lezen van losse woorden in de vorm van een tempotoets. Er zijn 3 parallelle versies. Iedere leeskaart bestaat uit 125 woorden steeds verdeeld over 5 kolommen. Een leerling krijgt 1 minuut de tijd om woorden van de leeskaart te lezen en de test wordt individueel afgenomen. De woorden lopen op in moeilijkheid.

Leerlingen moeten in de geconsolideerde alfabetische fase zitten voor afname van de toets. Voor de constructie van de toets is de woordvolgorde gebruikt zoals die ook terug te vinden is in de leesmethode *Veilig Leren Lezen*. De gebruikershandleiding geeft helder in een tabel weer hoe de opbouw in woordsoorten in de leeskaarten is via de 5 kolommen die gekoppeld zijn aan verschillende woordsoorten.

Conclusie:

'voldoende'

V2 Constructvaliditeit: Meet de toets in zijn geheel datgene wat hij beoogt te meten?

Bevindingen:

Voor de beoordeling van de begripsvaliditeit is in hoofdstuk 7 van de GV gekeken naar de toetsscores van verschillende subgroepen en de relatie met soortgenoten geanalyseerd (convergente en divergente validiteit) onderzocht.

Wat betreft verschillen voor sekse is de conclusie dat er geen niveauverschillen lijken te zijn tussen jongens en meisjes. Wel zijn er grote verschillen tussen leerlingen met en zonder dyslexieverklaring.

Het onderzoek naar de convergente validiteit betreft onderzoek naar de relatie met de pseudowoordenleeskaart en de DMT. De correlaties met de pseudowoordenleeskaart zijn redelijk hoog maar nemen in de hogere groepen enigszins af. De correlatie met de DMT is hoog, 0.89 en ook de classificatieconsistentie is vergelijkbaar.

Voor het onderzoek naar de divergente validiteit is gekeken naar de relatie met de toets spellingsvaardigheid van Boom. Over de totale onderzoeksgroep is de correlatie tussen beide groepen gelijk aan 0.77.

Conclusie:
voldoende

Het volg-aspect

Va1 Is er een voldoende empirische onderbouwing van de schaal waarop de groei van een leerling wordt uitgedrukt? Wordt groei op een adequate manier gemeten?

Bevindingen:

Uit de resultaten van het kalibratieonderzoek blijkt dat de items van versie A, B en C van de toets op een eendimensionele vaardigheidsschaal afgebeeld kunnen worden. Dit laatste maakt het mogelijk om zowel het niveau als de groei/voortgang van de vaardigheid te kunnen bepalen. Het niveau en de groei van een leerling wordt via grafieken weergegeven, zie bijvoorbeeld groeigrafiek 3.1, waarbij op de horizontale as de onderwijsmaand (= DL) en op de verticale as de vaardigheidsscore staat. In bedoelde groeigrafiek is ook een zwarte lijn weergegeven. Dit is de 50-percentielijn, oftewel de gemiddelde ontwikkeling. Als een leerling met zijn vaardigheidsscore op de zwarte lijn ligt, is er geen leerachterstand. In termen van DLE: de DL is dan gelijk aan het DLE en het leerrendement is 100%. Daarnaast zijn op basis van de normeringssteekproef ook de 5%-, de 35%-, de 65%- en de 95%-lijnen berekend. Op basis hiervan worden vijf gebieden (niveaus) in de groeigrafiek weergegeven (zie Tabel 3.6). Als de vaardigheidsscores van een leerling consequent onder het gearceerde gebied liggen (niveau 1), kan dat een signaal voor een probleem zijn. Indien de vaardigheidsscores steeds boven het gearceerde gebied liggen (niveau 5), gaat het om een excellente leerling op het gebied van technisch lezen.

Voor het antwoord op de vraag of groei van individuele leerlingen op een adequate manier gemeten wordt, wordt verwezen naar de vijf casusbeschrijvingen in paragraaf 3.7 van de GV. In die paragraaf worden eerst drie casusbeschrijvingen op basis van individuele rapporten gepresenteerd (niveaubepaling), daarna twee casusbeschrijvingen op basis van individuele overzichten (voor het volgen van de leerling). Op de rechterpagina staat een casusbeschrijving, op de linkerpagina de rapportage.

Conclusie:
Voldoende

Va2 Wordt de betrouwbaarheid van de groei op die schaal adequaat weergegeven?

Bevindingen:

De ruwe toetsscores zijn door middel van het RPCM op een eendimensionele vaardigheidsschaal geplaatst waarmee de groei van de leerlingen gevolgd kan worden. Om te bepalen of er sprake is van werkelijke groei worden 90% betrouwbaarheidsintervallen gebruikt. Zie de betreffende casusbeschrijvingen in paragraaf 3.7 van de GV.

Conclusie:

Voldoende

Va3 Worden er gegevens verstrekt (aan de gebruiker) over hoe groei geïnterpreteerd dient te worden?

Bevindingen:

Het niveau van woordidentificatie wordt door de toets Technisch Lezen Woorden vastgesteld. De vlotheid en nauwkeurigheid geven aan hoever de betreffende leerlingen zijn met geautomatiseerd technisch lezen. De drie versies van de toets zijn geplaatst op één vaardigheidsschaal. Leergroei van de individuele leerling en van de groep kunnen zo worden vastgesteld.

Door de normering van de scores krijgt de leraar inzicht in het niveau passend bij de score die de leerling behaald heeft. De normscore van de toetsscore wordt op verschillende manieren uitgedrukt: percentielscore, niveau-indelingen, vaardigheidsscore en Didactisch Leeftijdsequivalent. En daarnaast de voortgangsbepaling per jaar en over de jaren heen. In de handleiding worden de verschillende schalen en het gebruik ervan helder uitgelegd. Het individuele rapport van de leerling geven de verschillende normscores weer aan de hand van de normaalverdeling. Dit ondersteunt de leraar, naast de verschillende schalen, hoe je de resultaten kunt interpreteren.

De school/leraar kan zelf nagaan hoe vaak en wanneer ze de toets afnemen. Dit zal veelal 1 of 2x per jaar zijn en voor leeszwakke leerlingen mogelijk 3 keer. De ontwikkelaars geven aan dat de toets continu genormeerd is wat betekent dat de toets vanaf november groep 3 tot en met juni groep 8 in elke maand van het schooljaar kan worden afgenomen.

In de handreiking wordt een vuistregel gegeven om een vaardigheidsscore van circa 15.85 of meer te hanteren als indicator voor het minimale technische leesniveau voor functionele geletterdheid.

Op de leeskaarten zelf staat een indicatie wat leerlingen in de groepen 3 t/m 5 ongeveer per minuut aan woorden zouden moeten kunnen lezen. Dit geeft direct houvast tijdens de afname voor een eerste indruk.

Wat betreft het vergelijken van kinderen in de groep, is het de vraag hoe leerlingen op de verschillende woordsoorten te vergelijken zijn in bijvoorbeeld groep 5 omdat zwakke lezers niet de kolommen halen die goede lezers wel halen terwijl woorden in alle kolommen (afhankelijk van in welke groep de leerlingen zitten) wel in het dagelijkse leesonderwijs worden aangeboden. Wat zegt dit als je kijkt naar resultaten op groepsniveau tussen leerlingen over de onderlinge vergelijkbaarheid?

Conclusie:

Voldoende

Inzicht in leervorderingen

I1 Levert de toetsaanbieder een format voor een geschreven toelichting bij de leervorderingen van de leerling die (ook) voor ouders/voogden/verzorgers begrijpelijk is?

Bevindingen:

De leraar kan van een leerling een individueel rapport genereren en een individueel overzicht van alle toetsresultaten. In dit overzicht is ook een groeicurve in grafiekvorm weergegeven met een afbeelding van de vaardigheidsscores om de ontwikkeling te duiden. De ontwikkelingslijnen in de grafiek zijn gebaseerd op een normeringssteekproef. De grafiek is goed te begrijpen en met uitleg van de leraar ook naar ouders/verzorgers toe.

In het individuele rapport staat de normscore via percentielscore, in niveau I-V en A-E, in DLE en in vaardigheidsscore weergegeven. Via een aantal casussen wordt op een inzichtelijke manier geïllustreerd hoe je scores kunt interpreteren. Dit is ondersteunend voor leraren in het begrijpelijk toelichten van het individuele rapport naar ouders/voogden/verzorgers toe en in het vergroten van het eigen begrip van de scores.

Een groepsrapport kan worden gegenereerd om de ontwikkeling of het niveau van een klas of subgroep in beeld te brengen. Bij alle leerlingen moet dan wel dezelfde toetsversie zijn afgenomen en de groep moet in dezelfde onderwijsmaand zijn getest. Indien dit niet het geval is dan moet je aparte groepsrapporten maken. De opbouw van het groepsrapport is dezelfde als die van het individuele rapport.

Conclusie:

'voldoende'

I2 Is er een evaluatie van de leervorderingen en worden op basis van deze evaluatie vervolgstappen geformuleerd?

Bevindingen:

Het is belangrijk, zoals ook duidelijk in de handleiding wordt verwoord, dat bij het signaleren van leeszwakke leerlingen het differentiërend vermogen van de toets het grootst is tussen einde groep 3 en einde van groep 5. Dan heeft de gemiddelde leerling het niveau van functionele geletterdheid bereikt. Er is geen sprake van een lineaire ontwikkeling. In de groepen 3 en 4 vindt de ontwikkeling versneld plaats en halverwege groep 5 vlakt het tempo van de ontwikkeling af.

Als de leraar mede door de toets leesproblemen signaleert en door de berekening van de accuratessescore (verhouding totaal aantal gelezen woorden en het totaal aantal correct gelezen woorden) wordt verwezen naar het Toetspakket Technisch Lezen die kan worden ingezet voor nadere analyse. Via een diagnostische toets kan de leraar nagaan met welke typen woorden de leerling nog moeite heeft. Daarnaast is er nog een test met pseudowoorden dus niet-bestaande woorden om de kennis over letter-klankrelaties te

toetsen zonder dat de leerling de betekenis kent. Dit biedt ook inzicht met welke type woorden leerlingen moeite heeft en waar nog extra aandacht aan besteed moet worden.

Voor kinderen met een ontwikkelingsperspectief kan bij de uitwerking van een ontwikkelingsperspectief aan het begin van het schooljaar een verwachting worden gegeven over de te behalen leergroei. Leergroei kan gevolgd worden door DLE en via vaardigheidsscores. Daartoe is via een normeringssteekproef een tabel opgesteld van de gemiddelde verwachte groei in vaardigheidsscores. Indien bijvoorbeeld halverwege het schooljaar de leergroei achter loopt op de verwachting kan bijvoorbeeld intensivering van de aanpak plaatsvinden of verdere diagnose en aanpak.

In casus 4 wordt als vervolgstap extra instructie en oefening genoemd. Voor een goede beoordeling van dit aspect zou meer informatie wenselijk zijn. Nu echter een 'magere' voldoende.

Conclusie:
voldoende

Referentieniveaus

R1 Sluit de inhoud van de toets aan op de kennis en vaardigheden zoals omschreven in de referentieniveaus van het betreffende domein (voor toetsen vanaf groep 6)?

Bevindingen:

In het referentiekader is voor het referentieniveau Lezen bij zakelijke teksten 1F bij de kenmerken van de taakuitvoering en dan het onderdeel techniek en woordenschat aangegeven dat teksten zodanig vloeiend kunnen worden gelezen dat woordherkenning tekstbegrip niet in de weg staat.

Het vlot en nauwkeurig lezen van woorden als onderdeel van de niveaubeschrijving wordt met deze toets getoetst.

Conclusie:
'voldoende'

3. Verzamelstaat

Kwaliteitsaspect	Code	Oordeel
De kwaliteit van de steekproef	S1	voldoende
	S2	voldoende
	S3	n.v.t.
	S4	n.v.t.
Normering	N1.1	n.v.t.
	N1.2	n.v.t.
	N1.3	n.v.t.
	N2.1	voldoende
	N2.2	voldoende
	N2.3	voldoende
Betrouwbaarheid	B1	voldoende
	B2	voldoende
Validiteit	V1	voldoende
	V2	voldoende
Volg-aspect	Va1	voldoende
	Va2	voldoende
	Va3	voldoende
Inzicht in leervorderingen	I1	voldoende
	I2	voldoende
Referentieniveaus	R1	voldoende

4. Literatuurlijst

- Braams, T. & Vos, de, T. (2021). *Boom LVS Technisch Lezen Woorden. Gebruikershandleiding en Verantwoording*. Boom Uitgevers Amsterdam.